

Oponentský posudek dizertační práce Mgr. Jiřího Motýla s názvem „Cognitive Deterioration in Otherwise Clinically Stable Patients with Multiple Sclerosis“

Autor předkládá dizertační práci v rozsahu 109 stran doplněnou o plné texty publikací, které jsou v práci diskutovány. Práci tvoří obecný úvod a následuje komentovaný soubor autorských publikací týkající se problematiky kognitivních funkcí a jejich deteriorace a možnosti jejich vyšetření a sledování v čase v průběhu nemoci u pacientů s roztroušenou sklerózou (RS). Obecný úvod přináší současný pohled na průběh nemoci, její klinické subtypy, diagnostické postupy a kritéria a zejména pak kognitivní profil u pacientů s RS a také koreláty a prediktory kognitivní deteriorace u RS.

Empirická část práce prohlubuje poznání v této oblasti. Uchazeč diskutuje celkem 6 vědeckých prací zaměřených k tématu dizertace, na nichž se autorsky podílel, u dvou z nich (obě v zahraničním časopise s impakt faktorem) je prvním autorem. Tyto publikace sledují 4 hlavní cíle dizertační práce. Práce je velmi dobře literárně dokumentována.

Zvolené téma je vysoce aktuální a přínosné. Deteriorace kognitivních funkcí byla u nemocných s RS dlouhá léta poměrně opomíjenou částí klinických projevů RS. Přitom právě tato část klinické patologie RS je zodpovědná za selhávání pacienta s RS v základních životních činnostech (zaměstnání, péče o rodinu apod.).

Práce zcela jednoznačně splnila sledované cíle. Za klad práce považují zejména prospektivní charakter sběru dat v jednotlivých studiích, které tak dávají vysoce validní výsledky. Autor navrhuje pravidelné sledování kognitivních funkcí u pacientů s RS na bázi každoročního screeningu, alespoň SDMT testem, což umožní odhalit zhoršení těchto funkcí u některých pacientů, kteří jsou jinak klinicky zcela stabilní a ani v běžném životě nejeví známky kognitivní deteriorace. A právě tento moment je pro klinického lékaře RS centra velkým přínosem a podnětem k zamyšlení nad vedením specifické terapie u daného pacienta, neboť právě zhoršení kognice může být jediným klinickým vodítkem k tomu, že RS daného jednotlivce neprobíhá, jak bychom si po stránce stabilizace nemoci představovali. Zajímavý a podnětný je i návrh metod hodnocení jednotlivých kognitivních funkcí, např. automatická analýza řeči.

Hodnocený text je po formální a stylistické stránce zpracován na vysoké úrovni, autor prokázal hlubokou znalost problematiky. Výsledky vlastní práce jsou publikovány in extenso v zahraničních časopisech s dostatečným IF.

Otázky na uchazeče:

1. Jaký byste navrhl algoritmus vyšetřování pacientů v běžných podmínkách RS centra? (je tedy doporučeno SDMT á 12 měsíců a jak postupovat dál (jaká baterie dalších vyšetření) v případě zjištění poklesu v SDMT (a jak významného poklesu) a v jakých dalších časových intervalech – zejména v souvislosti s tréninkem pacienta)?
2. Jaká je časová, personální a finanční náročnost automatické analýzy řeči – ve vztahu k možnosti využít tuto metodu v běžných podmínkách klinické praxe (v běžném RS centru)?

Souhrn:

Dizertační práce přináší původní výsledky a splňuje kladené požadavky v oboru. Téma je zpracováno přehledně a srozumitelně. Tuto dizertační práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a v případě úspěšného obhájení autora udělení vědeckého titulu doktor ve zkratce Ph.D. dle §47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

V Ostravě dne 9.6.2022

MUDr. Pavel Hradílek, Ph.D.